

ASMILD OG KLOSTERMARKEN

Værd at vide

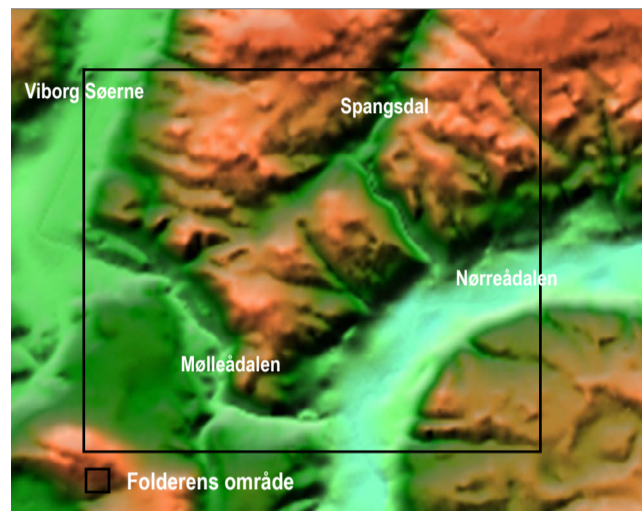
Viborg Naturpark

Viborg Naturpark er et bynært friluftsområde sydøst for Viborg By. Den er første del af en overordnet vision om at skabe en sammenhængende naturpark hele vejen rundt om Viborg kaldet "Det Grønne Ø". I de kommende år vil naturparken løbende blive udviklet.

Du kan læse meget mere om Viborg Naturpark på:
www.viborg.dk/viborgnaturpark og
www.viborg.dk/Naturpark.

Geologi og landskab

Viborg Naturpark er kendetegnet ved et flot landskab med dybe dale med søer, åer og bække og med markante skrænter til det omliggende høje land. Området er også geologisk set et meget spændende landskab: Dalen med Viborg Søerne er en gammel tunneldal, mens Nørreådal er en gammel smeltevandsdal. De to store dale forbindes i folderens område af den smalle Mølleådal – geologisk set en aftapningsslugt. Bakkerne er gamle moræneflader, som erosionsslugten Spangsdal er skåret ned i – se oversigtskortet herunder.

Landskabskort over folderens område (brunt er bakker, grønt og blå er lavere liggende arealer og vådområder)

Værd at se og opleve

- 1. Asmild Kirke og Kloster:** Kirken er fra omkring 1090 og er en af Danmarks ældste kirker. Den var tidligere en del af et nonnekloster. Der er et stort gravsted for familien Bruun, der grundlagde Bruunshåb. Ved kirken er der en klosterhave og en skulptur af biskop Gunner, der skrev fortalen til Jyske Lov. Toilet kan benyttes i åbningstiden.
- 2. Nordisk Park med Viborg DiscGolf Bane:** Tempark med skulpturer og over 100 forskellige buske fra de nordiske lande. DiscGolfbanen har 18 "huller".
- 3. Idrætshøjskolen ved Viborg** er en landskendt høj-skole med Nordeuropas største kunstige klatrebjerg og alsidig brug af naturparkområdet.
- 4. Forstbotanisk Have ved Viborg** er en over 100 år gammel skovpark med over 200 forskellige træarter. Der er opsat mange informationstavler.
- 5. Viborg Vandrerhjem og DCU Camping Viborg Sø** er to populære overnatningssteder i hjertet af naturparken, som du kan bruge som udgangspunkt for at opleve området. Toiletter kan benyttes i åbningstiden.
- 6. Klostermarken, Stof Sø og Brodding Bjerg:** Området var tidligere et militært øvelsesterræn. Nu er det en stor statsejet græsfælle med offentlig adgang og hundepark. Den store centrale P-plads er udgangspunktet for afmærkede vandreture med flere informationstavler og et teknisk krævende MTB-spor.

Brodding Bjerg

- 7. "Overlund Krigshavn"** er en gammel branddam, hvis folkelige navn stammer fra forhistorien som militært øvelsesterræn.
- 8. Broddenbjerg Mose:** Her fandt man ved tørvegravning i 1880 Broddenbjergmanden – en ca. 1 meter høj mandsfigur fra overgangen mellem bronzealder og jernalder. Den kan nu ses på Nationalmuseet.
- 9. Viborg Golfklubs bane:** Banen ligger meget naturskønt med mange vandhuller, og der er flere tilgængelige stier og meget dyreliv, fx rådyr og rovfugle. Hold dig venligst på stierne og vis gensidigt hensyn til golfspillere. Toiletter kan benyttes i sommerhalvåret.
- 10. Spangsdal ved Houlkær og Overlund:** Du kan gå en tur i den kønne dal ned til Vibækken ad et lille uafmærket stisystem.
- 11. Skovsgård Skov** er en kommunalt ejet skov i slugten omkring Vibæk med mange gamle ege- og bøgetræer. I den kønne varierede skov er der et fint afmærket stisystem og mange urter, fugle og dyr, fx plantearten tandrod, der er ret sjælden på Viborg-egnen.

Skovsgård Skov om vinteren

- 12. Subæk Mølle ved Tapdrup:** Her blev vandkraften fra den lille Subæk tidligere brugt til at drive en kornmølle, en maskinfabrik og en papirfabrik. Nu er stedet i privat eje. Den gamle mølledam kan stadig ses fra Nørreåstien.

Plante- og dyreliv

De varierede højde-, jordbunds- og fugtighedsforhold gør, at der findes mange forskellige naturtyper i området: Fra store og små søer, moser og enge over løv- og nåleskovsbevoksede skrænter til tørre hede- og overdrevsbakker.

De forskellige naturtyper gør også, at der findes et meget varieret planteliv og dyreliv i området. Fx kan du på Klostermarken og Brodding Bjerg se bredt udvalg af karakteristiske plantearter knyttet til hede og overdrev. Fx hedelyng, tormentil og prikbladet perikon, som du kan lave kryddersnaps af. Du kan også med lethed få rådyr og forskellige rovfugle at se i krat og skove omkring golfbanen.

Kultur- og industrihistorie

I området ligger der flere store og markante gravhøje, fx Gammeljordhøj og Gadelamhøj. De fortæller, at området var et kulturcentrum i oldtiden. I 1888 gjorde man i Broddenbjerg Mose områdets mest berømte fund - den såkaldte "Broddenbjergmand" – en 1 meter høj potent frugtbarhedsgud fra bronzealderen. Området er også kendt som Viborg industrihistories vugge. Vandkraften fra de gamle vandmøller Aale Mølle og Søndermølle dannede i starten af 1800-tallet grundlaget for to af Danmarks allerførste industrivirksomheder, nu det arbejdende museum Bruunshåb Gamle Papfabrik og Søndermølle Kultur- og Naturcenter. Nørreåen blev brugt til pramfart, og de gamle erosionslugter ned mod Nørreådal blev brugt til transport af varer, så de i dag fremstår som dybt nedskårne hulveje, fx vejen Pramhusvej.

Søndermølle Kultur- og Naturcenter

- 13. Vibæk Mølle** var tidligere kornmølle, landbrugsmaskinfabrik og fattiggård, men er nu i privat eje. Den kønne mølledam forsynes med vand fra Vibæk i Spangsdalen. Stednavnene Pramhus og Pramhusvej vidner om dengang, Nørreåen blev brugt til pramfart.
- 14. Nørreåen og Nørreådal** er et stort habitatområde med å, enge og moser. Du kan sejle i kano og kajak på den langsomt flydende Nørreå og nyde isfluglen.
- 15. Bruunshåb Gamle Papfabrik** var oprindeligt en kornmølle - Aale Mølle. I 1820 opførte den kendte klædefabrikant Bertel Bruun fra Fredericia en fabriksbygning her, drevet af vandkraften. Det blev en af egnens tidligste industrivirksomheder. Nu er det et velbesøgt arbejdende papmuseum, hvor du kan se de gamle maskiner i funktion og selv lave ting af pap. Toilet kan benyttes i åbningstiden.

Bruunshåb Gamle Papfabrik om vinteren

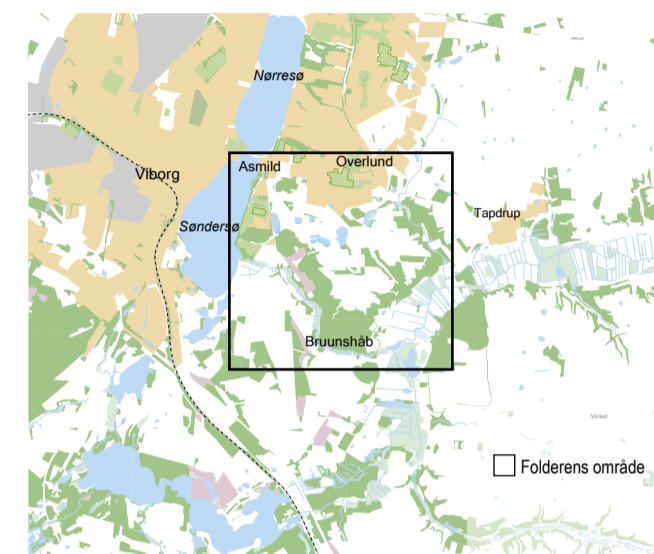
- 16. Bruunshåb Skovene** er en kommunalt ejet blandingsskov med en børneskov, et fint afmærket stisystem, orienteringsspor og meget dyreliv. En del af skoven er plantet af Bruunshåb Papfabrik og kaldes derfor for "Papskoven".
- 17. Mølleådal og Ødalen** er en fredet ådal med en køn slynget å, egekrat og en naturskøn handicapegnet vandre- og cykelrute. Du kan nemt finde spor efter bæverens gnaven i træerne langs åen. Du kan overnatte i en godt gemt shelter i skoven.

Velkommen til Viborg Naturpark!

Her i folderen har du kort og beskrivelser over "kerneområdet" i Viborg Naturpark – et bynært friluftsområde sydøst for Viborg By.

Læs om naturparken og 21 interessante steder, brug kortet, prøv de mange overnatnings- og opholdsmuligheder og cykel- og vandreruter, og læs mere på de mange informationstavler, der er opsat i området. Respekter venligst, at der er en del private arealer, hvor naturbeskyttelseslovens regler om adgang og ophold gælder.

God fornøjelse!

2. udgave 2018

Teknik og Miljø
Tlf: 87 87 87 87
www.viborg.dk

- 18. Søndermølle Kultur- og Naturcenter** er en af egnens ældste kornmøller og har tidligere været både klædefabrik, bemøllefabrik og uldspinderi. Nu er stedet i kommunal eje og mødested for kultur- og naturforeningslivet. Toilet kan benyttes i åbningstiden.
- 19. Arnbjerg:** Her midt i naturparken skyder der en ny bydel op, som anlægges efter naturvenlige principper. Blandt andet opsamles regnvand i åbne kanaler.
- 20. Nørreåstien:** Her gik indtil 1966 privatjernbanen MFVJ. Nu går den meget naturskønne nationale cykelrute N2 gennem naturparkområdet fra vest til øst.

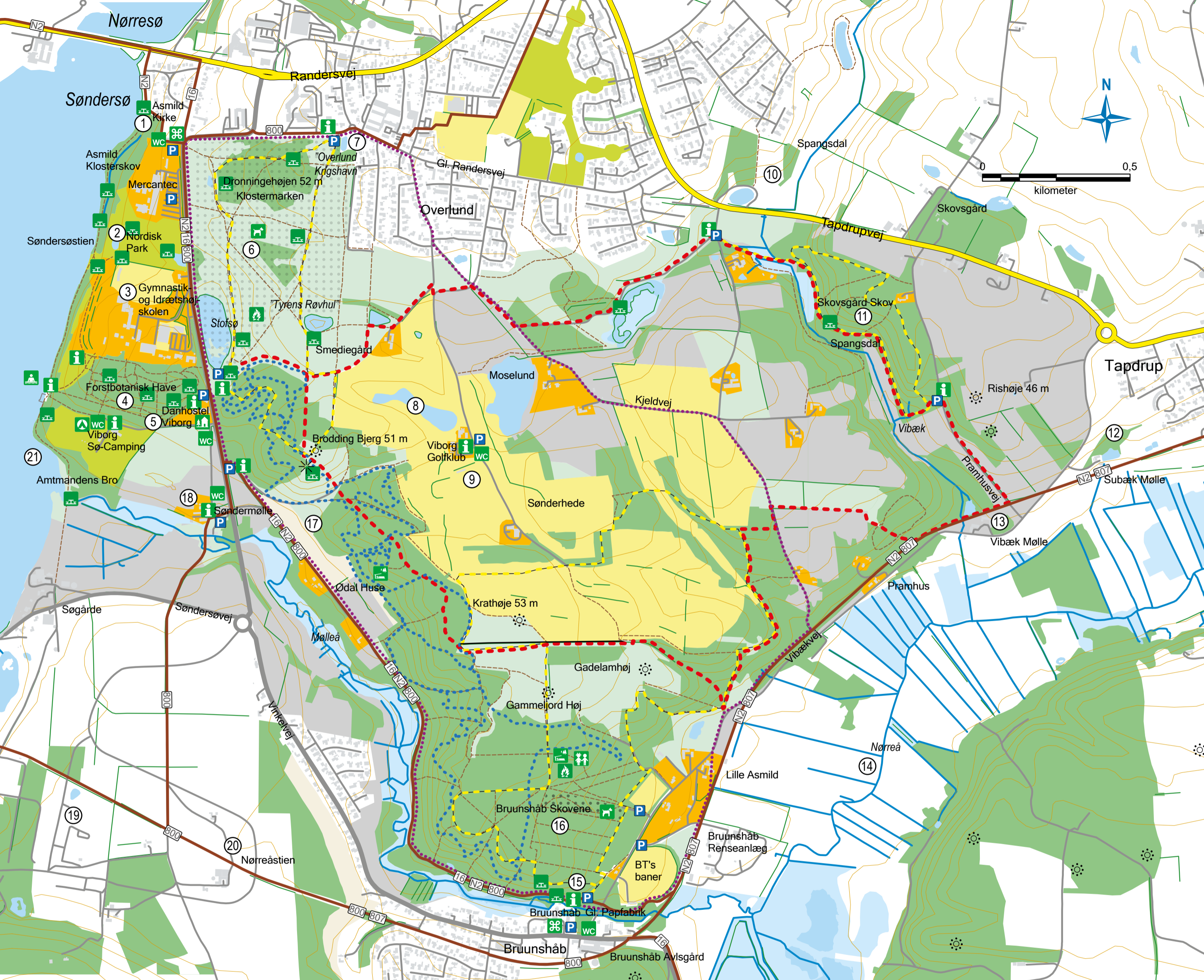
Nørreåen

- 21. Søndersø med Søndersøstien og Amtmandens Bro:** Søndersø er en flot bysø med den meget kendte og benyttede cykel-, løbe- og vandrerute Søndersøstien, der løber tæt rundt om søen. Der kan bades fra en badebro ved Viborg Sø Camping.

På modsatte side af Søndersø kan du se de røde anlæg på sønæs – et område, som både er en "vandpark" og et fremsynet klimaprojekt, hvor både miljø, vandrensning, klimasikring, rekreative muligheder og naturhensyn går hånd i hånd.

"Amtmandens Bro" over Mølleåen er opkaldt efter den daværende stiftsamtmand Rowland Howard Grøn, som skænkede byen broen i 1912.

	Seværdighed		Hundeskov		Dige
	Vandrerhjem		Børneskov		Levende hegn
	Camping		Vej		Gravhøj
	Shelter		Sti		Udsigtspunkt
	Parkering		Sø		Bebyggelse
	Informationstavle		Vandløb		Sportsanlæg/golfbane
	Bord/bænk		Mose/vådområde		Rekreativt areal
	Toilet		Skov		Privat areal
	Bålplads		Hede		Hus og have
	Badested		Vedvarende græsareal/overdrev		

Afmærkede vandreruter:

- Asmild-turen (ca. 7,6 km) (kvalitetssti)
- Dronningerunden på Klostermarken (ca. 3,2 km)
- Bruunshåb-turen (ca. 5,3 km) (kvalitetssti)
- Skovsgård Skov rundt (ca. 2,2 km)

Cykelruter:

- N2/16/800/807 (afmærket)
- Naturpark-ruten (uafmærket)
- Mountainbike-rute (delvist afmærket)